

Opgave i TM2008

Misjonsteologi

Af Alexander Vinkel Nielsen

Vejleder/faglærer:

Kristian Mogensen og Carsten Elmelund Petersen

Godkendt opgaveordlyd:

Gør rede for ligheder og nuancer mellem Jesu forskellige befalinger om mission i Mat 28:18-20, Luk 24:44-49, Joh 20:21-23 og ApG 1:8.

Drøft så hvorvidt dette stemmer overens med missionsopgaven som det kommer til udtryk i Cape Town-erklæringen.

Fjellhaug International University College

Vår 2020

Indholdsfortegnelse

1 Indledning.....	288
2 Jesu befalinger om mission	288
2.1 Matt 28,18-20	288
2.3 Luk 24,44-49	289
2.4 Joh 20,21-23	289
2.5 ApG 1,8	290
2.6 Missionens dimensioner – Ligheder og nuancer.....	291
2.6.1 <i>Mission er trinitarisk</i>	291
2.6.2 <i>Mission er universel</i>	291
2.6.3 <i>Mission er åndsbåret</i>	291
2.6.4 <i>Mission er proklamation</i>	292
2.6.5 <i>Matthæus' særlige bidrag</i>	292
2.7 Delkonklusion – Missionsforståelsen kort fortalt	292
3 Lausanne-bevægelsen.....	292
3.1 Fra Lausanne 1974 til Cape Town 2010	292
3.2 Christopher Wright.....	293
4 Cape Town-Erklæringen	294
4.1 CTE og Jesu befalinger om mission.....	294
4.1.1 <i>Den trinitariske dimension</i>	294
4.1.2 <i>Den pneumatologiske dimension</i>	294
4.1.3 <i>Den universelle dimension</i>	295
4.1.4 <i>Den proklamatoriske dimension</i>	295
4.1.5 <i>Dåben</i>	296
4.1.6 <i>Gode gerninger</i>	296
4.2 Delkonklusion	297
5 Konklusion	298
6 Litteraturliste	298

1 Indledning

Denne opgave sammenligner Jesu befalinger om mission i Matt 28,18-20; Luk 24,44-49; Joh 20,21-23 og ApG 1,8 med Cape Town-erklæringen (CTE). Først gennemgås bibelteksterne enkeltvist, hvorefter der gøres rede for ligheder og nuancer bibelteksterne imellem. Denne gennemgang rundes af med en samlet betegnelse for missionsopgaven, som den kommer til udtryk i bibelteksterne. Dernæst gives en kort præsentation af Lausanne-bevægelsens grundlæggelse og vigtigste udgivelser samt baggrunden for CTE. I den sidste del af opgaven drøftes det, hvorvidt missionsopgaven, som den kommer til udtryk i CTE, stemmer overens med missionsopgaven ifølge bibelteksterne. Denne drøftelse foretages med udblik til en nutidig debat om holistisk mission.

2 Jesu befalinger om mission

2.1 Matt 28,18-20

Jesus henvender sig i teksten til 'de elleve disciple' (28,16), som han sender af sted.¹ Afsendelsen begrundes Jesus ved, at han 'er givet al magt i himlen og på jorden'. Vers 19-20 indeholder de tre participier 'gå' (πορευθέντες), 'døbe' (βαπτίζοντες) og 'lære' (διδάσκοντες), der alle giver en nærmere forklaring til imperativet 'gør disciple' (μαθητεύσατε), der udgør hovedverbet. Da det første participium står i aorist og er foranstillet hovedverbet, er 'gå' befalet på lige fod med 'gør disciple'.² Dem, som disciplene skal gå til og gøre til disciple, er 'alle folkeslagene'. Hos Matthæus finder man en brug af 'folkeslagene' (τὰ ἔθνη), som dels betegner folkene uden Israel (6,32; 10,5.18; 20,19), dels inkluderer Israel (24,9.14; 25,32). Her bør 'alle folkeslagene' forstås på den måde, at det inkluderer Israel.³ De to andre participier bør betragtes som midler til, hvordan disciplene skal gøre disciple.⁴ Det første middel er dåben, der er indsat i en trinitarisk ramme, da den skal være 'i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn'. Johannes Døberen har tidligere forkyndt, at Jesus ville komme og døbe med 'Helligånden og ild' (3,11). Så vidt Jesu forkyndelse stod i kontinuitet med Johannes' (sml. 3,2 og 4,17), skal omvendelsesaspektet også forstås at have forbindelse til den dåb, som disciplene bliver befalet at udføre. Det andet middel er oplæring og undervisning, da disciplene skal lære folkeslagene 'at overholde alt det', som Jesus har befalet sine disciple. Der er næppe tale om en enkelt befaling.

¹ Jeg henviser til DO98. Når jeg anvender min egen oversættelse, er den græske tekst fra NA28 sat i parentes.

² Wallace 1996, 645

³ Köstenberger og O'Brien 2001, 104; Davies og Allison 1997, III, 684

⁴ Wallace 1996, 645; Kontra: Köstenberger og O'Brien 2001, 105

Davies og Allison hævder med rette, at hele Jesu liv og gerning i ord og handling tjener som befaling til, hvad disciple skal overholde.⁵

2.3 Luk 24,44-49

Fortællingen følger efter beretningen om vandringen til Emmaus (24,13-35), og Jesus henvender sig i teksten derfor til en forsamling af disciple, hvor 'de elleve' (24,33) er iblandt. Jesus gør forsamlingen opmærksom på, at han før sin korsfæstelse og død sagde, at hvad der skulle ske med ham ville ske i overensstemmelse med Moseloven, profeterne og salmerne. Indholdet af det, der står skrevet, udfoldes med tre infinitiver. De første to gælder 'Kristus', der skulle 'lide' (παθεῖν) og 'opstå' (ἀναστῆναι). Den tredje og sidste, 'prædikes' (κηρυχθῆναι), gælder 'omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag'. Jesu formål med sit komme (5,32) bliver disciplenes mission. Proklamationen af omvendelse til syndernes forladelse bliver central i Lukas' andet skrift (ApG 2,38; 3,19; 5,31; 8,22; 11,18). Proklamationen skal nå ud 'til alle folkeslag' (εἰς πάντα τὰ ἔθνη), hvilket er et sigte, som Lukas har med fra begyndelsen (2,32). Den skal være 'begyndende fra Jerusalem'. At proklamationen skal ske 'i hans navn' er et udtryk for, at den vil være autoriseret af Kristus.⁶ Jesus beskriver forsamlingen som 'vidner'. Dels er de vidner til den opfyldelse af skrifterne, som Jesus har beskrevet, dels skal de vidne om opfyldelsen overfor alle folkeslagene.⁷ I vers 49 giver Jesus dem følgende løfte: 'Jeg sender min faders løfte over jer' (ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς). Dette løfte beskrives nærmere ved, at Jesus giver dem befaling om, at de skal blive i Jerusalem, indtil de er blevet 'iført kraft fra det det høje'. Det peger både tilbage til Johannes Døberens forkyndelse (3,16) og frem mod pinsedagen, hvor Helligånden skal komme fra himlen og fylde disciplene (ApG 2,1-13).⁸

2.4 Joh 20,21-23

Konteksten er Jesu første møde med discipelflokken efter sin opstandelse, hvor Jesus sender dem afsted. To elementer giver en nærmere beskrivelse af sendelsen. For det første er sendelsen givet på baggrund af en tilsigelse af fred (20,19.21). For det andet sender Jesus disciplene, 'som Faderen har udsendt mig [Jesus]'. καθὼς anvendes hyppigt af forfatteren til Johannesevangeliet til at fremhæve forbindelsen mellem Faderen og Sønnen (8,28; 10,15; 12,50; 14,31), mellem Sønnen og disciplene (13,15.34; 15,4.12; 17,16) samt mellem Faderen, Sønnen og disciplene (5,23; 6,57; 15,9.10; 17,11.14.18.21.22.23). καθὼς fungerer da som nøgle til at uddybe karakteren af Jesu sendelse af

⁵ Davies og Allison 1997, III, 686

⁶ "ἐπί," BDAG, 366.

⁷ Green 1997, 858

⁸ Green 1997, 858-859

disciplene. Deres mission skal være kendetegnet af kærlighedstjeneste (13,15.34; 15,12), Jesu' ord (8,28; 12,50), enhed med Jesus (15,4.9-10) og enhed med hinanden (17,11.21-23). Desuden vil deres mission være fremmed for verden, som Jesu mission også var det (17,14.16). Som Jesus har udført Faderens vilje og gerninger samt talt hans ord, skal disciplene nu udføre Jesu vilje og gerninger samt tale hans ord. Disciplene skal ikke påbegynde en ny mission og overtager ikke Jesu mission, men Jesu mission vil fortsætte i deres virke.⁹ Disciplene udrustedes med 'Helligånden', da Jesus 'åndede på dem' (νεφύσησεν [...] αὐτοῖς).¹⁰ Vers 23 skal næppe tolkes sådan, at disciplene får myndighed til at tilgive enkeltpersoner deres synder eller at nægte at tilgive synd. Snarere skal det tolkes sådan, at med det budskab, som de kommer til at proklamere, vil tilgivelse af synd være følgen, hvis mennesker kommer til tro på Kristus, mens det modsatte vil være tilfældet, hvis deres budskab afvises.¹¹ Forfatteren til Johannesevangeliet har gjort det klart i sit skrift, at tilgivelse af synd er knyttet til Jesus og tro på ham (1,29; 8,24).

2.5 ApG 1,8

Verset er blevet kaldt "indholdsfortegnelsen" for Apostlenes Gerninger, hvor disciplenes forkyndelse går fra Jerusalem (kap. 1-7), til Judæa og Samaria (kap. 8-12) og til 'jordens ende' (kap. 13-28).¹² Da ApG har en udførlig beskrivelse af forkyndelsen i andre regioner, tyder det på, at verset ikke alene skal tolkes geografisk men også etnisk og teologisk. Jerusalem var stedet, hvor Jesus havde sit virke, og hvor Israels skulle genrejses i den rest af jøder, der troede på Jesus. Judæa og Samaria angiver hele området for det gamle Israel og Juda. Betegnelsen om jordens ende angiver, at proklamationen af Kristus skal nå ud til alle folkeslag.¹³ Jesus giver et løfte om, at disciplene vil modtage kraft, når Helligånden kommer over dem. Dette opfyldes på pinsedagen (2,1-13). Anvendelsen af 'kraft' i ApG indikerer, at det er kraft til at udføre mirakler samt vidne med ord og autoritet.¹⁴ Disciplene skal være Jesu 'vidner', hvilket særligt handler om at bevidne Jesu opstandelse (ApG 1,22; 2,32; 3,15; 5,32; 10,41; 13,31). Det er også det, der kvalificerer Paulus til at være vidne (22,20; 26,16), som også skulle følge "indholdsfortegnelsen" (23,11). Bemærkningen 'til jordens ende' er omdiskuteret, da man kan sætte spørgsmålstejn ved, om målet bliver nået med Paulus' forkyndelse i Rom (28,11-31). Det er en

---

⁹ Carson 1998, 649

¹⁰ Det er omdiskuteret, hvordan denne modtagelse af Helligånden skal forstås i relation til pinsedagen. Den diskussion ligger uden for omfanget af opgaven. Her skal det alene påpeges, at Helligånden har en afgørende rolle for mission.

¹¹ Carson 1998, 655-56

¹² Köstenberger og O'Brien 2001, 130

¹³ Köstenberger og O'Brien 2001, 130-31

¹⁴ Barrett 1994, 79

god afvejning, når Barrett konkluderer, at på den ene side er 'jordens ende' nået med Rom, men på den anden side er der ingen grænse for evangeliets forkyndelse, når kirken kan etableres dér.¹⁵

2.6 Missionens dimensioner – Ligheder og nuancer

2.6.1 Mission er trinitarisk

Alle teksterne nævner på en eller anden måde en forbindelse mellem treenigheden og mission. Hos Matthæus udgør treenigheden en fundamental rolle i forbindelse med dåben. Treenighedstanken træder også frem hos Johannes, hvor Faderen sender Sønnen, der giver Helligånden til disciplene. Det samme er tilfældet hos Lukas, hvor Sønnen sender Helligånden, som Faderen har givet løfte om. Faderen nævnes ikke eksplicit i ApG, men læses teksten med dens parallel hos Lukas samt understregningen af Faderens magt i vers 7, kan det med rette hævdes, at treenigheden også skal medtænkes her.

2.6.2 Mission er universel

Matthæus og Lukas taler om, at disciplene skal gå ud til 'alle folkeslag'. ApG nævner, at proklamationen skal begynde i Jerusalem og nå helt til 'jordens ende', hvilket bærer samme betydning; det er alle jordens folk, som missionen skal nå ud til.¹⁶ Den universelle dimension skal muligvis også læses med hos Johannes, hvis man tager Joh 17,18 i mente, men det må en nærmere bestemmelse af brugen af 'verden' (κόσμος) i Joh afgøre. Til forskel fra Matt og Joh nævner Luk og ApG Jerusalem som udgangspunktet for missionen. Jeg forudsætter generelt, at hvad Jesus i de fire tekster befaler disciplene at gøre også gælder kirken i det 21. århundrede, men hvad Jerusalems tidlige førsteprioritet angår, mener jeg, at det alene er en bestemmelse gældende for urkirken.

2.6.3 Mission er åndsbåret

Løftet om Helligånden gives klart til disciplene i ApG, hvilket opfyldes i ApG 2,1-13. Selvom Helligånden ikke nævnes eksplicit hos Lukas, er der dér tale om samme løfte. Udrustelsen af disciplene med Helligånden spiller også en fremtrædende rolle hos Johannes. Hos Matthæus nævnes Helligånden i forbindelse med dåben men ikke som en særlig udrustning af disciplene. Indholdet af løftet om Helligånden er blandt andet, at disciplene ikke vil være overladt til dem selv. Det kan da siges, at Matthæus har samme betydning med, når Jesus giver et løfte til disciplene om, at han vil være med dem 'alle dage indtil verdens ende'.¹⁷ Samlet kan det siges, at disciplene vil være afhængig af Åndens nærvær og udrustning til at udføre Jesu befaling om mission.

---

¹⁵ Barrett 1994, 80

¹⁶ Keener 2012, 697

¹⁷ Barrett 1994, 79

2.6.4 Mission er proklamation

Lukas og Johannes er fælles om at sætte fokus på forkyndelsen af syndernes forladelse. Lukas tilføjer omvendelsen, der, som jeg har argumenteret for ovenfor, også er at finde hos Matthæus. De steder i ApG, hvor disciplene optræder som vidner om opstandelsen, er tæt knyttet til forkyndelse om omvendelse til syndernes forladelse (jf. ApG 10,38; 3,19; 10,43; 13,38). Hvor den trinitariske dimension udgør missionens autoritet, den universelle dimension dens retning, og den pneumatologiske dimension dens middel/kraft, da udgør proklamationen af omvendelse til syndernes forladelse som følge af opstandelsen missionens indhold. Det er dermed missionsopgavens centrale bestemmelse.

2.6.5 Matthæus' særlige bidrag

Matthæus kan siges at give et særligt bidrag til forståelsen af mission i form af omtalen af dåben samt betoningen af, at bekendelsen til Jesus skal omsættes til handlinger og konkret discipelskab i overensstemmelse med Jesu befalinger. På den anden side betoner også Lukas, at omvendelsen skal medføre frugter og gerninger (jf. ApG 26,20; Luk 3,8). Angående Johannes må en nærmere undersøgelse af καθὼς afgøre handlingernes rolle for missionsopgaven. Det er altså værd at bemærke, at foruden Matthæus skal de tre andre skrifter inddrages i sin helhed, før udførelsen af gode gerninger direkte kan siges at være en del af missionsopgaven. På den baggrund mener jeg, at bibelteksterne prioriterer proklamationen over de gode gerninger i forhold til missionsopgaven.

2.7 Delkonklusion – Missionsforståelsen kort fortalt

Missionsforståelsen, som den kommer til udtryk i de analyserede bibeltekster, kan opsummeres med en parafrase af ApG 2,38: ”I skal vidne om Jesu opstandelse fra Jerusalem til jordens ende og derved forkynde omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag ved dåb i Faderens, Jesu Kristi og Helligåndens navn og lære dem ved Helligåndens gave at leve et liv i gode gerninger.”

3 Lausanne-bevægelsen

3.1 Fra Lausanne 1974 til Cape Town 2010

På initiativ af den amerikanske prædikant Billy Graham (1918-2018) blev Lausanne-bevægelsens første verdenskongres om verdensevangelisering afholdt i Lausanne i 1974. 2700 mennesker deltog fra 150 forskellige lande.¹⁸ Under kongressen blev Lausanne-pagten (LP) til, som blev formet efter hovedindlæggene på kongressen og havde John Stott (1921-2011) som hovedforfatter. Baggrunden for Lausanne-kongressen var blandt andet den udvikling, som den evangelikale del af den globale kirke syntes at kunne spore i forståelsen af kirkens mission i verden. Således skriver Stott, at

---

¹⁸ Poulsen 1987, 8

liberalteologien efter Edinburgh i 1910 fik en negativ indflydelse på forståelsen af mission, hvilket betød, at missionsforståelsen i det senere Kirkernes Verdensråd (KV) hovedsageligt blev forstået i socialpolitiske termer.¹⁹

I 1989 mødtes Lausanne-bevægelsen igen til en verdenskongres om verdensevangelisering. Denne gang var det i Manila, hvor 3.000 deltagere var med fra 170 forskellige lande.²⁰ Stott stod bag det første udkast af det, der efter en redigering under konferencen blev til Manila-manifestet (MM).

Den tredje verdenskongres blev afholdt i Cape Town i Sydafrika med mere end 4.000 deltagere fra 198 lande.²¹ CTE blev resultatet af kongressen. En stor del af erklæringen blev skrevet under selve kongressen og havde Christopher Wright (f. 1947) som hovedforfatter.

3.2 Christopher Wright

Det er værd at opholde sig et øjeblik ved Wright. For det første står han bag flere missionsteologiske udgivelser, og for det andet skal det vise sig i det følgende, at hans missionsteologiske tænkning har sat et afgørende præg på CTE. To af hans udgivelser skal nævnes i denne sammenhæng. Den første er *The Mission of God*. Her argumenterer Wright for en missional hermeneutik for hele Bibelen. Hans påstand er, at alle centrale fortællinger og dele af Bibelen omhandler Guds mission. Det er Guds mission, der forener Bibelen.²² Den anden udgivelse er *The Mission of God's People*.²³ Hensigten med bogen er at svare på, hvad Guds folk er sat i verden for. Hvad er Guds folks mission?²⁴ Den centrale tese er, at Guds folks mission er den samme som Guds mission. Wright argumenterer heri for en *holistisk* forståelse af mission, der kommer til udtryk i det følgende:

Så når jeg taler om *mission*, tænker jeg på alt, hvad Gud gør for sin store plan med hele skaber-værket, og alt hvad han kalder os til at gøre i samarbejde om den plan. *Mission* har ligesom *videnskab* en konceptuel, generisk bredde, og et ord som 'missional' kan være lige så bredt i sin betydning som 'videnskabelig' [...] Men når jeg taler om *mission*, tænker jeg også på de mange aktiviteter, som Guds folk kan engagere sig i, hvorved de deltager i Guds mission. Og det forekommer mig, at der er lige så mange former for mission, som der er videnskaber – sandsynligvis endnu flere.²⁵

---

¹⁹ Stott 1996, xii

²⁰ Stott 1996, xx

²¹ Cameron 2012, 9

²² Wright 2013a, 13; 306

²³ Sidstnævnte er udgivet på dansk af Forlagsgruppen Lohse med titlen *Guds Folks Mission. En bibelteologi for kirkens mission*.

²⁴ Wright 2013a, 13–14

²⁵ Wright 2013a, 22. Kursiveringer originale.

Sådan en tilgang og definition åbner selvsagt op for en lang eller nærmest uendelig række af aktiviteter, der kan karakteriseres som værende missionale. Guds folks mission er således blandt andet også økologisk bevidsthed (kap. 3) samt arbejde for økonomisk og politisk retfærdighed (kap. 5). Det skal som nævnt blive tydeligt i det følgende, at det er denne missionsforståelse, som CTE er skrevet ud fra, hvortil vi nu vender opmærksomheden mod erklæringen.

4 Cape Town-Erklæringen

CTE har to hoveddele. Den første hoveddel er skrevet i ”kærlighedens sprog” og giver udtryk for en kærlighed til den treenige Gud og Guds ord, verden, evangelium, folk og mission. Den anden er et produkt af selve kongressen. I seks afsnit udfoldes de temaer, som var overskriften for de seks dage kongressen varede. I det følgende vil jeg drøfte, hvorledes de ovennævnte dimensioner i Jesu befalinger om mission kommer til udtryk i CTE. I det sidste afsnit forud for delkonklusionen, vil jeg pege på, hvad jeg mener er den grundlæggende forskel i forståelsen af missionsopgaven ifølge CTE i forhold til den, der kommer til udtryk i Jesu befalinger om mission, og hvordan dette særligt relaterer sig til Wrights forståelse af mission.

4.1 CTE og Jesu befalinger om mission

4.1.1 Den trinitariske dimension

Det trinitariske grundlag for mission er et grundlæggende element for CTE. Den første del har et afsnit dedikeret til hver person i treenigheden, der udfolder, hvordan hver enkelt persons karakter i treenigheden skal afspejles i kirkens mission. Som indledning til afsnittet om Gud Helligånd gives der en klar trinitarisk formulering i forhold til mission: *”Han er den missionerende Ånd sendt af den missionerende Fader og den missionerende Søn, som blæser liv og kraft i Guds missionerende kirke.”*²⁶ Desuden afsluttes CTE med en bøn i ”Faderens, Sønnens og Helligåndens navn”. Vi skal komme tilbage til dåben, men i forhold til treenigheden skal det nævnes, at i de to tilfælde, hvor CTE nævner dåben, da nævnes treenigheden ikke i forbindelse hermed, om end den ene gang er med reference til Matt 28,19 (VI.4).

4.1.2 Den pneumatologiske dimension

At missionen er åndsåret, kommer særligt til udtryk i afsnittet om Gud Helligånd (afsnit 5). Det understreges, at uden Åndens vidnesbyrd, gerning, gaver, ledelse, kraft og frugt, da er og vil kirkens ord og gerninger være nyttesløse. CTE giver altså udtryk for samme afhængighed af Ånden som bibelteksterne. CTE behandler først løftet (5.A) og siden opfyldelsen af løftet om Ånden (5.B). Det

---

²⁶ Lausanne Movement 2011, 26. Kursivering original.

er det løfte og den opfyldelse, som særligt Luk og ApG beskriver. Det nævnes flere gange, at mission skal udføres ”i/ved Helligåndens kraft” (f.eks. II.5.C, IV.1.B).

4.1.3 Den universelle dimension

CTE stemmer i høj grad overens med bibelteksterne i forhold til erklæringens fokus på missionens universelle dimension. Først og fremmest gentager CTE igen og igen og særligt i afsnit syv og ti, at det er *alle folkeslag*, der skal mødes med evangeliet. Derfor formulerer CTE og så en fornyet forpligtelse: ”Vi fornyr den forpligtelse, der har inspireret Lausanne-bevægelsen fra dens begyndelse, til at bruge ethvert muligt middel til at nå *alle folkeslag* med evangeliet.”²⁷ Erklæringens anden del har også et fokus på den universelle dimension (jf. IV.1-2). Det er værd at bemærke den kærlighedserklæring, som CTE har til alle *slags* folk. Hermed mener jeg, at der gives udtryk for en kærlighed til folk fra alle kulturer (7.B), samfundslag (7.C), religioner (7.D) osv. Jeg påstod ovenfor, at missionens begyndelse i Jerusalem alene skulle adlydes af urkirken. CTE giver heller ikke udtryk for, at missionen i det 21. århundrede skal tage sin begyndelse i Jerusalem. Dog understreger CTE med rette vigtigheden af, at kirkens mission i dag *også* bør have det jødiske folk for øje (II.1.A).

4.1.4 Den proklamatoriske dimension

Missionen som proklamation af omvendelse til syndernes forladelse kommer særligt til udtryk i første hoveddels afsnit 8: ’Vi elsker Guds evangelium’. Det fremgår tydeligt, at mennesket er i en situation, hvor det har brug for omvendelse og syndsforladelse for at blive forenet med Gud. Således beskrives det i 8.A: ”I denne syndige tilstand er vi fremmedgjorte for Gud, for hinanden og for den skabte orden. Synden fortjener Guds fordømmelse. De, der nægter at omvende sig og adlyde vores Herre Jesu Kristi evangelium, ’skal straffes med evig undergang fjernt fra Herrens ansigt og fra hans herlighed og magt.’” Det er også tydeligt, at tilgivelsen er knyttet til Kristus og troen på ham (8.C). Det understreges, at omvendelsen må følges op af lydighed og gode gerninger (8.D). Til forskel fra bibelteksterne nævner CTE også, at der er brug for en profetisk røst, som også kalder Guds folk til omvendelse fra dets afguder, så det kan få tilgivelse (1.A, 9.B). Derudover vedkender man sig sit ’ansvar for på ny at vidne om Jesus Kristus’ (4.C). Evangelisering (eller proklamation) bør desuden være ”centrum for det fuldt integrerede omfang af al vor mission” (IV.1.E). Denne centralitet skal næppe forstås på bekostning af den del af missionsopgaven, der omhandler de gode gerninger (jf. 10.C), men nærmere ifølge Wrights billede ”på den måde, som et nav er centralt for et hjul.”²⁸

²⁷ Lausanne Movement 2011, 32. Min kursivering.

²⁸ Wright 2013b, 194

4.1.5 Dåben

CTE nævner som sagt dåben to gange. Første gang i afslutningen på erklæringens første del som et element i det, som alle folk skal kaldes til. Anden gang er i afsnittet om teologisk uddannelse og mission (VI.4). Selvom det alene er hos Matthæus, at dåben nævnes i forbindelse med Jesu befalinger om mission, er det bemærkelsesværdigt, at dåben ikke spiller en større rolle i CTE, når man tænker på den indflydelse, som Matt 28,18-20 har haft på forståelsen af mission, samt den rolle, som dåben spiller i ApG. Dog er der sket en lille positiv udvikling til forskel fra LP og MM, hvor dåben slet ikke er nævnt. Begrundelsen for den manglende betoning af dåben skal nok findes i, at Lausanne er en bevægelse, der rummer forskellige evangelikale konfessioner. Dåben har ofte været og er stadig et punkt, hvor centrale teologiske uenigheder kommer til udtryk. Derfor har man sandsynligvis valgt at fokusere på de dimensioner, som kan samle konfessioner om en fælles mission.

4.1.6 Gode gerninger

Jeg har ovenfor givet udtryk for, at Jesu befalinger om mission prioriterer den proklamatoriske dimension over den dimension, der omhandler gode gerninger. Netop i dette forhold mener jeg, at CTE adskiller sig fra ovennævnte missionsforståelse. I det følgende vil jeg skitsere den argumentation, der får CTE til at lægge større vægt på gode gerninger, og pege på, hvordan dette relaterer sig til Wrights forståelse af missionsopgaven.

For det første understreger CTE syndens konsekvenser for hele skaberværket. I afsnit 8.A beskrives denne indflydelse på det individuelle, samfundsmæssige og skabelsesmæssige plan således:

Syndens følger og ondskabens magt har fordærvet enhver dimension af menneskets personlighed (åndeligt, fysisk, intellektuelt og relationelt). De har gennemtrængt det kulturelle, økonomiske, sociale, politiske og religiøse liv i alle kulturer og gennem hele historien. De har forårsaget ufattelig elendighed for menneskeheden og skade på Guds skaberværk.²⁹

For det andet betoner CTE, at Guds mission ikke alene er at frelse mennesker ved at redde dem ud af en falden verden, der er plaget af synd. Guds mission er ifølge CTE en fuldkommen genoprettelse og nyskabelse af den verden, der er plaget af synd (I.1.B). For det tredje er det en gennemgående forudsætning for CTE, at Guds mission er Guds folks mission. Igen og igen understreges det, at Guds folk *deltager* i Guds mission (jf. indledningen, 10.A. og IV.5). Kirkens ”mission er helt afledt af Guds mission” (10.A). Altså er kirkens ”missions kontekst [...] en verden præget af synd, uretfærdighed og skabelsesmæssig uorden” (10.C). Det bliver derfor afgørende for CTE at påpege, at kirkens

---

²⁹ Lausanne Movement 2011, 35

mission må ”afspejle en integration af evangelisering og ansvarligt engagement i verden” (10.C). Evangelisering er her, hvad jeg har omtalt som proklamation, mens det ansvarlige engagement i verden er blevet nævnt som ’gode gerninger’.

CTE er i anden hoveddel yderst konkret i forhold til, hvordan kirken kan og bør engagere sig. Mission bestemmes til blandt andet at være troendes daglige arbejde (I.3), medieengagement (I.4), engagement i kunsten (I.5), påvirkning af den teknologiske udvikling (I.6), politisk engagement (I.7), arbejde for fred i etniske konflikter og for slaver, fattige, handicappede, HIV-smittede samt skaberværket/miljøet (II.2-6), arbejde for religionsfrihed (III.6), modarbejdelse af enhver form for misbrug af børn (IV.5.C) og meget mere. CTE fører på denne måde en lang række initiativer ind under ”missions-paraplyen” med sin vægtlægning på mission som holistisk og integreret.

Denne holistiske forståelse for mission har været udsat for kritik. For det første kritiserer Little med henvisning til Köstenberger det synspunkt, at kirkens mission er identisk med Jesu (og Guds) mission.³⁰ For det andet kritiserer Hesselgrave det mangfoldige socialpolitiske engagement, når han citerer Neill for følgende bemærkning: ”When everything is mission, nothing is mission.”³¹ Hesselgrave mener, at den proklamatoriske dimension bør prioriteres foran det, der kan karakteriseres som gode gerninger.

Det synspunkt, at Guds mission er Guds folks mission, begrundes af Wright med, at mission først og fremmest er Guds og ikke Guds folks. Gud har nærmere en kirke til sin mission end en mission til sin kirke.³² Det andet kritikpunkt tager Wright op, når han argumenterer for følgende: ”Bibelsk set ville det være rigtigere at sige, at ’hvis alt er mission, er alt mission’”.³³ Wrights pointe er, at hvis hele Bibelen vidner om, at Guds mission er en altomfattende genoprettelse af skaberværket på ethvert tænkeligt niveau, og Guds mission også er Guds folks mission, så bør Guds folk være engageret i denne genoprettelse.

Jeg mener hermed at have påvist, hvordan betoningen af de gode gerningers rolle i missionsopgaven udgør den største forskel til den missionsopgave, der kommer til udtryk i Jesu befalinger om mission, og i hvilken missionsteologisk position betoningen bundes i.

4.2 Delkonklusion

Missionsopgaven, som den kommer til udtryk i CTE, er på mange måder i overensstemmelse med de dimensioner for mission, som bibelteksterne med Jesu befalinger om mission udpeger. Måske med

---

³⁰ Little 2005, 216–17

³¹ Hesselgrave 2012, 85

³² Wright 2006, 62

³³ Wright 2013b, 201

undtagelse af dåben kan det ikke siges, at CTE mangler nogle af dimensionerne. Tværtimod udgør de – med nogle forskellige nuancer – et grundlæggende element i forståelsen af missionsopgaven. Der hvor CTE adskiller sig fra missionsopgaven, som den kommer til udtryk i bibelteksterne, er i betoningen af de gode gerninger, lydigheden og handlingen i forhold til at imødegå de konsekvenser, som synden har for hele verden.

5 Konklusion

Denne opgave har sammenlignet en række af Jesu befalinger om mission og på den baggrund formuleret en forståelse af missionsopgaven. Denne forståelse er blevet sammenlignet med missionsopgaven, som den kommer til udtryk i CTE. Jeg har i opgaven påvist, at CTE i høj grad er i overensstemmelse med den forståelse af missionsopgaven, der kan formuleres ud fra Jesu befalinger om mission. Forskellene begrænser sig til dåbens og de gode gerningers rolle for missionen. Dog har særligt det sidste en afgørende betydning for, hvor mangfoldig missionsopgaven kan siges at være. Opgaven har således kradset i overfladen på en grundlæggende diskussion angående definitionen af missionsopgaven. Det er blevet tydeligt, at særligt to spørgsmål må søges besvaret i videre og mere udførlige studier: 1) Er Guds mission primært at forstå som en genopretning af det brudte forhold mellem individet og Gud på grund af synden, eller er den ligefuldt at forstå som en genoprettelse af syndens konsekvenser for verden i dens helhed? 2) I hvor høj grad kan Guds folks mission siges at være identisk med Guds mission? Med forbehold for hvad sådanne videre studier måtte vise, har den holistiske missionsteologiske position som Wright repræsenterer efter min mening et stort potentiale for at kunne definere og udpege en retning for missionsopgaven i det 21. århundrede.

6 Litteraturliste

- Barrett, Charles K. 1994. *A Critical and Exegetical Commentary on the Acts of the Apostles: In Two Volumes. Vol. 1: Preliminary Introduction and Commentary on Acts I - XIV*. Ed. 2004, Reprinted. The International Critical Commentary on the Holy Scriptures of the Old and New Testament. London: Clark.
- Bauer, Walter m.fl. 1988. *Wörterbuch zum Neuen Testament*. 6. udg. Berlin, New York: de Gruyter.
- Cameron, Julia E. M., red. 2012. *Christ our reconciler: Gospel, church, world*. Downers Grove, IL: IVP Books.
- Carson, D. A. 1998. *The Gospel According to John*. Leicester, England: Inter-Varsity Press.

- Davies, W. D. og Dale C. Allison. 1997. *A critical and exegetical commentary on the Gospel according to Saint Matthew. The international critical commentary on the Holy Scriptures of the Old and New Testaments*. London; New York: T&T Clark International.
- Green, Joel B. 1997. *The Gospel of Luke. The new international commentary on the New Testament*. Grand Rapids, Mich: W.B. Eerdmans Pub. Co.
- Hesselgrave, David J. 2012. "Did Cape Town 2010 Correct the 'Edinburgh Error'? A Preliminary Analysis". I: *Southwestern Journal of Theology* 55 (1), 77-89.
- Keener, Craig S. 2012. *Acts: an exegetical commentary*. Grand Rapids, MI: Baker Academic.
- Köstenberger, Andreas J., og Peter Thomas O'Brien. 2001. *Salvation to the ends of the earth: a biblical theology of mission*. New studies in biblical theology 11. Leicester, England: Downers Grove, Ill: Apollos; InterVarsity Press.
- Lausanne Movement, The. 2011. *Cape Town-erklæringen*. Oversat af Birger Petterson. Fredericia: Forlagsgruppen Lohse.
- Little, Christopher. 2005. "What Makes Mission Christian?" I: *Mission Studies* 22 (2), 207–26.
- Poulsen, Peder. 1987. *Lausannebevægelsen: evangelisation og socialt ansvar i Lausannebevægelsens strategi for verdensmission med særligt henblik på den aktuelle udvikling*. Århus.
- Stott, John R. W., red. 1996. *Making Christ Known: Historic Mission Documents from the Lausanne Movement 1974-1989*. Carlisle: Paternoster Press.
- Wallace, Daniel B. 1996. *Greek Grammar beyond the Basics an Exegetical Syntax of the New Testament; with Scripture, Subject and Greek Word Indexes*. Grand Rapids, Mich: Zondervan.
- Wright, Christopher J. H. 2006. *The mission of God: unlocking the Bible's grand narrative*. Downers Grove, Ill: IVP Academic.
- Wright, Christopher J. H. 2013a. *Guds folks mission: en bibelteologi for kirkens mission*. Fredericia: Lohse.
- Wright, Christopher J. H. 2013b. "Holistisk mission og missionsbefalingen: Missionens fem kendetegn". I: *Dansk Tidsskrift for Teologi og Kirke*, 40 (3-4), 190-202.